

## МУЗЕЙНИЙ ФОНД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

**Ірина Вавриків, Роман Скабара**

*Львівський державний університет фізичної культури,  
м. Львів, Україна*

**Актуальність.** Львів і Львівська область століттями були і є духовним центром українців, їх суспільно-політичного, економічного, культурно-освітнього життя. Місто Лева на різних етапах свого розвитку увійшло в історію і як центр польської, єврейської, німецької, вірменської культур.

**Метою досліджень** є аналіз проблем та перспектив використання історико-культурних туристичних ресурсів, зокрема, музейного фонду, і напрацювання практичних рекомендацій для розв'язання виявлених проблем.

Для досягнення дослідницької мети використано загальнонаукові методи: метод аналізу, порівняння та аналогії тощо; конкретно наукові – статистичний та інші.

Музейний туризм – це специфічна діяльність музеїв у сфері пізнавального туризму з виробництва і реалізації різних туристських продуктів музейного характеру (створення експозицій, організація екскурсій, музейних магазинів тощо), а також здебільшого з організації туристичного циклу (проживання, харчування, трансферу, інформаційного забезпечення).

Базовими процесами, що пов'язані зі створенням музейно-туристських продуктів є інтерпретація культурної спадщини території і напрацювання специфічних музейно-туристських креативних рішень.

Розвиток музейного туризму, на нашу думку, може бути спрямований на роботу як з індивідуальними туристами чи невеликими групами, що подорожують самостійно, не користуючись послугами організаторів туризму, так і на роботу з організованими групами. Залежно від цього музеї можуть займати різні позиції у сфері туризму. Наприклад, коли йдеться про самодіяльних туристів, музей може виконувати роль туроператора – фактично організації, яка приймає та разом з іншими місцевими партнерами забезпечує власний туристичний цикл, включно з організацією культурних програм, розваг тощо.

Музейний туризм, щоправда, не є «традиційним» напрямом діяльності музеїв. У зв'язку з цим, у сучасних умовах перед музеями постає нова проблема, пов'язана з цілим комплексом не лише організаційних, але й психологічних чинників. Розв'язавши її, музей зможе розвиватися як своєрідна туристична фірма.

Львівська область є найбільшою в Україні за кількістю, різноманітністю і ступенем збереження історико-культурних пам'яток, зокрема тих, що належать до архітектурно-містобудівної спадщини. Найціннішими є пам'ятки стилістичних епох готики, ренесансу, бароко, класицизму, історизму і модерну. В області на державний облік узято 3659 пам'яток архітектури і містобудування, з яких 794 – національного значення.

Основна частина історико-культурних, зокрема історико-архітектурних, пам'яток у Львівській області розташовані в обласному центрі, містах Жовква (у межах Державного історико-архітектурного заповідника), Белз (у межах Державного історико-культурного заповідника), Золочів (Музей-заповідник «Золочівський замок»), Дрогобич, Старий Самбір, Рава-Руська, населених пунктах, що утворюють Золоту підкову Лева.

Окремі музейні предмети та колекції становлять особливо цінну частину національного культурного надбання, є раритетами світового значення.

Співробітництво музеїв і туристичної індустрії пов'язане зі спільною ресурсною базою для розвитку цих видів діяльності, ґрунтується на сучасних тенденціях як в удосконаленні роботи музеїв, так і у формуванні попиту на туристичний продукт.

Як свідчать дані Львівського обласного управління статистики, на кінець 2014 р. на території Львівської області діяло 19 музеїв, що на дві одиниці менше, ніж у попередньому році, але на 5 більше, ніж у 1990 р.

Упродовж 1990–2014 рр. кількість відвідувань чинних музеїв Львівської області скоротилася на 35 % (з 2246,0 тис. відвідувань у 1990 р. до 1670,5 тис. відвідувань у 2014 р.); цей показник поступово збільшується, починаючи із 2000 р. Одночасно зростає і показник відвідуваності музеїв, що розраховується на 100 осіб населення: з 39 у 2000 р. до 65 у 2014 р. Музейний фонд області – це 1158,1 тис. експонатів, з яких доступними для відвідувачів були лише 47,3 тис. або 4,1 %; 93,6 тис. експонатів (8,1 %) потребують різного рівня реставрації; 93,2 % експонатів музеїв Львівської області належать до державної частини Музейного фонду України.

Якщо брати до уваги інформацію Львівського обласного управління статистики, то більше ніж 90,0 % відвідувань музеїв припадає на 11 музеїв

Львова, решта – на музеї, що діють у Дрогобичі, Самборі, Стрию, Бродівському, Городоцькому, Дрогобицькому й Кам'янка-Бузькому районах області. Такі просторові диспропорції є традиційними.

**Висновки.** Чарівність львівської атмосфери, своєрідний характер міста, як і всієї Львівщини, приваблює багатьох туристів. Допомогти їм краще пізнати Львів, ближче ознайомитися з його історичними, меморіальними, архітектурно-мистецькими пам'ятками, установити ділові стосунки та добре відпочити допоможуть унікальні музеї.

Формування й реалізація спеціалізованої туристичної програми є серед можливостей кожного музею Львівської області. Спочатку це буде незначний туристичний потік спеціалістів чи тих людей, що цікавляться українською природою, історією чи культурою. Однак саме такий невеликий потік спроможний обслужити колектив музею.

### Список використаних джерел

1. Лесик О. В. Замки і монастирі України / О. В. Лесик. – Львів : Світ, 1993. – 120 с.
2. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н. В. Фоменко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
3. Головне управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/21/theme\\_21.php?code=21](http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/21/theme_21.php?code=21)
4. Топ-10 маловідомих музеїв Львова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://tvoemisto.tv/news/top10\\_malovidomyh\\_muzeiv\\_lvova\\_chastyna\\_1\\_67932.html](http://tvoemisto.tv/news/top10_malovidomyh_muzeiv_lvova_chastyna_1_67932.html)